

Dokumentation och datering av träkonstruktioner i Kyrkås gamla kyrka 2007

Björn Olofsson

JAMTLI

RAPPORT – JAMTLI, JÄMTLANDS LÄNS MUSEUM 2008:3
ISSN 1654-2045

Dokumentation och datering av träkonstruktioner i Kyrkås gamla kyrka 2007

Kyrkås socken, Östersunds kommun, Jämtlands län

Björn Olofsson

Rapport – Jämtli, Jämtlands läns museum 2008:3

Utgivning och distribution:

Jamtli

Box 709

831 28 Österund

Tel 063-15 01 00

Fax 063- 10 61 68

© Jamtli, Jämtlands läns museum 2008

Omslagsbild: Kyrkås gamla kyrka sedd från norr

Foto: Christina Persson

Redigering och layout framsida: Lena Ljungkvist, Jamtli Förlag

ISSN 1654-2045

Innehåll

INLEDNING.....	4
TIDIGARE DATERINGAR.....	5
LÅNGHUSETS TAKKONSTRUKTION.....	6
SAKRISTIA	12
VAPENHUS.....	13
SAMMANFATTNING AV DATERINGAR UTFÖRDA 2007	14
DISKUSSION.....	14
UPPMÄTNINGSRITNINGAR UTFÖRDA SOMMAREN 2007.....	15
FÖRSLAG TILL FORTSATTA UNDERSÖKNINGAR	16

BILAGA 1: DENDROKRONOLOGISK PROVTAGNING; KYRKÅS GAMLA KYRKA.
JÄMTLANDS LÄNS MUSEUM, 2007-06-29

BILAGA 2: DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV KYRKÅS GAMLA KYRKA,
JÄMTLAND. KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN LUNDS
UNIVERSITET, 2007-12-14.

RITNING 1: UPPMÄTNING AV TAKKONSTRUKTIONEN 2007

RITNING 2: UPPMÄTNING AV SAKRISTIA 28 JUNI 2007

Inledning

Under sommaren 2007 genomfördes en restaurering av taket på Kyrkås gamla kyrka. Delar av taktäckningen hade tjänat ut och ersattes med ett nytt spåntak. Vid planeringen av arbetet togs frågan upp om det skulle finnas möjlighet att göra en dokumentation av kyrkans takkonstruktion. Då det inte funnits någon öppning in på kyrkans vind har undersökningar varit svåra att utföra. I samband med dokumentationsarbetet beslutades att det skulle tas upp en lucka i valvet på långhusets västra gavel. Genom denna tar man sig upp på murkrönet nära kyrkans sydvästra hörn.

Dokumentationen av takkonstruktionen utfördes vid två tillfällen i maj och juni 2007 av antikvarerna Christina Persson och Björn Olofsson vid Jämtlands läns museum. Borrprover togs för dendrokronologisk analys, totalt 26 prover varav 14 i långhusets takkonstruktion, 7 i den liggimrade sakristian och 5 prover i vapenhusets takbjälkar. Arbetet innefattade även skalenlig uppmätning av en takstol över långhuset, en sektion i den liggimrade sakristian samt en planskiss med detaljer över träkonstruktionen på långhusets södra murkrön.

Den dendrokronologiska analysen/dateringen har utförts av Hans Linderson, Kvartärgeologiska avdelningen vid Lunds Universitet.

Undersöknings- och analysarbetet har utförts på uppdrag av Länsstyrelsen i Jämtlands län som dessutom stått för projektets finansiering enligt läns museets offert daterad 2007-04-05..

Östersund 2008-06-24

Björn Olofsson
Antikvarie

Tidigare dateringar

Kyrkås gamla kyrka har sedan länge betraktats som en av Jämtlands medeltida kyrkor. Boel Almqvist har utifrån kyrkans planform, dess murverk och takstolens ”gotiska” utformning sett det som troligt med en datering från 1300-1400-talen.¹ I samband med underhållsarbeten på kyrkans tak 1982 lossades ett par brädor på ena gaveln och en översiktlig inspektion gjordes av antikvarie Ove Hemmendorff vid läns museet varvid en skiss och beskrivning över takkonstruktionen utfördes. Vid detta tillfälle togs även prover för en C 14-datering av virke i fyra olika delar; murrem, takstol, valvbjälke och gavelbräda. Analysen av de två första proverna visade på en datering kring 1360 respektive 1390 med en osäkerhetsmarginal på ca 80 år framåt och bakåt i tiden. Proverna från valvbjälken och gavelbrädan visade sig ha en ålder på högst 250 år.² Analysen visade att de olika delarna hörde till olika byggnadsskeden och att kyrkans karnisformade valv och gavlarnas brädbeklädnad kunde ha tillkommit efter mitten av 1700-talet. De stora osäkerhetsmarginalerna i dateringarna medförde dock att det kvarstod en hel del frågetecken. Resultaten gav varken något tydligt besked kring den ursprungliga takkonstruktionens ålder eller någon datering av de förändringar som takkonstruktionen genomgått vid senare tillfällen.

Under 1990-talet gjordes en undersökning av de jämtländska kyrkornas medeltida takkonstruktioner. Undersökningarna som utfördes av arkitekterna Peter Sjömar och Ola Storsletten innefattade dateringar och uppmätningar och målet var att se om det fanns likheter med de medeltida takkonstruktioner som dokumenterats i Tröndelag.³ I samband med detta arbete togs prover för dendrokronologisk datering från takstolar i flera olika kyrkor. Även Kyrkås gamla kyrka besöktes men vid detta tillfälle var vinden inte tillgänglig för en provtagning men utifrån denna besiktning bedömdes de synliga murremmarna vara ursprungliga/medeltida.

Tidigare bedömningar kring kyrkans ålder har således sett den som senmedeltida beroende på att det är en salkyrka och att takstolen har en så kallad gotisk utformning. En jämförelse kan göras med två andra salkyrkor i Jämtlands län där en dendrokronologisk datering gjorts av virke i takkonstruktionerna; Marby gamla kyrka, där virket är fällt under 1520-talets andra hälft och Ragunda gamla kyrka där dateringen är litet osäker men pekar mot tidigt 1500-tal.⁴

¹ Almqvist, Boel, *Jämtlands medeltida kyrkor*, Fornvårdaren 19, Östersund, 1984, s 142 f.

² Se JLM Minnesbank brev daterat 1983-03-11.

³ Sjömar, Peter och Storsletten, Ola, *Undersökelse av opprinnelige takkonstruksjoner i middelalderse murkirker i Jemtland. Okt. 92. Rapport*, 1992, stencil.

⁴ Sjömar, Peter, *Kyrkvindarnas gåta, Jämtan 1999*, Östersund 1998. Se även brev daterat 3 mars 1993 från Thomas Bartholin, Kvartärgeologiska avdelningen, Lunds Universitet till Ola Storsletten, Riksantikvaren i Norge och Peter Sjömar, Riksantikvarieämbetet.

Långhusets takkonstruktion

Beskrivning

Långhusets takkonstruktion vilar på murremmar som ligger på murkrönens in- och utsida. På den östra gaveln går muren något högre, ca 80 cm över murremmarna. Dessa är täljda på fyra sidor men med vankanter. Dimensionerna är grova, i flera fall över 30 cm. Murremmarna har skarvats ungefär mitt på byggnaden.

Kyrkans långhus har tio takstolar. Utformningen är enkel med en hanbjälke och knäbockar. Dimensionerna är klena, med tvärsnitt på ca 10 x 10 cm. Fästpunkterna har utförts halvt i halvt utan laxning men med en dymling. Takstolarnas stickbjälkar har spikats fast i murremmarna med grova spikar. Takstolarna är i stor sett oförändrade bara enstaka delar har bytts ut vid senare reparationer. På takstol 5 har en hanbjälken bytts ut. Även på takstol 8 har hanbjälken ersatts av nyare virke samt att ett stödben bytts ut mot en bräda på norra sidan. I övrigt är takstolarna utifrån vad vi kan avgöra intakta. Till skillnad från många andra kyrkor finns här ingen isolering på vinden. Detta är en stor fördel vid undersökningar då allt virke som inte har murats in är synligt och åtkomligt. En okulär besiktning av konstruktionen visar att det finns spår efter ombyggnader av valvet/innertaket. Det nuvarande valvet med sin maskinhyvlade brädbeklädnad är tydligt sentida, sannolikt tillkommet vid restaureringsarbeten i början av 1900-talet. Även vissa av de bjälkar som håller valvet är tillverkade av sågat 2"-virke vilket tyder på att de har tillkommit vid samma tid. Men tydliga tecken visar att det karnisformade valvet är äldre än så. Vissa bjälkar som håller upp valvet är huggna med yxa och har en annan patina än de senare tillkomna.

Takkonstruktionen har vid ett eller flera tillfällen förstyvats med snedsträvor

Verktygsspåren på takstolar och murremmar uppvisade stora likheter. Spåren efter bilning var tydliga och likheterna antydde att dessa byggnadsdelar torde vara tillverkade/bearbetade vid samma tidpunkt.

På varken takstolar eller murremmar finns spår av den huggningsteknik som kallas för sprättäljning. Sprättäljda ytor är en antydning om att virket kan vara högmedeltida då huggningstekniken var vanlig i både Sverige och Norge innan mitten av 1300-talet. Däremot finns tydliga sprättäljningsspår på en del av takets rotning vilket får anses vara ett säkert tecken på att brädorna är återanvända från en äldre byggnad! De återanvända brädorna finns på båda takfallen mellan takstol 6 och 10, från takfoten och upp till den nivå där stödbenet/knästocken är infäst i högbenet. Brädorna synes vara hela och utan skarvar. Förutom på dessa två ytor om vardera ca 20 m² finns det enstaka brädor på den övriga takytan. De rotningsbrädor som kan anses vara samtida med takstolarna är spräckta och sedan bilade på ett mer oregelbundet sätt och kanterna är fasade mot den intilliggande brädan.

Bild 1. Sprättäljda brädor återanvända som rotning på långhusets norra takfall. Huggningstekniken finns på ett parti av taktäckningen (40 m²) men saknas helt på den bärande konstruktionen.

Provtagning

Borrprov togs i murremmarna och i olika delar av takstolarna där det finns vankanter. Vi hade en ambition att dels få en äldsta datering på takkonstruktionen, dels spegla de förändringar kyrkan genomgått, t.ex. om det funnits ett valv som kan sägas vara samtida med den övriga takkonstruktionen och när det karnisformade valvet tillkom. Därmed togs inte bara prover i de delar som kunde antas vara från den äldsta byggnadsperioden. Prov togs även från de äldre bjälkar som bär upp det karnisformade valvet, en lång bjälke som ligger ovanpå trävalvet samt från en avkapad bjälke infäst i södra murremmen vilken kunde antas vara en rest av ett äldre valv men som huggits av i samband med att det nuvarande valvet tillkom. Var proverna tagits framgår av bilaga 1.

Datering och byggnadshistorisk analys

Då de flesta proverna tagits i vankanter där den yttersta årsringen bevarats kunde fällningsåret avgöras med stor säkerhet, i några fall var dateringen mycket precis. På fem av proverna har tillväxten av den yttersta årsringen just påbörjat innan trädet fälldes, vilket tyder på att trädet fällts på försommaren.

Erfarenheter från området visar att trädets tillväxt

Bild 2. Provtagning i inre murremmen på långhusets norra sida. Då isolering saknas på vinden är konstruktionen fullt exponerad och tillgänglig för undersökningar.

börjar omkring den första juli plus/minus två veckor.⁵ För de andra proverna kunde fällningstiden inte avgöras närmare än att det fällt under vinterhalvåret. Analysresultaten av de enskilda proverna framgår av bilaga 2.

Det virke som användes för att tillverka takstolarna fälldes omkring den 1 juli 1543.⁶

Virket i tre av murremmarna är fällt litet senare, under vinterhalvåret 1543-44.⁷ Följande vinter, 1544-45 kompletterades virkesförrådet med den stock som användes till murrem på norra väggens insida (östra halvan). Denna information visar att arbetet med virkesframtagning till taket pågick under flera år. Under förutsättning att byggnadsarbetet i huvudsak utfördes under sommarhalvåret är det sannolikt att arbetet med uppförandet av takkonstruktionen ännu pågick under sommaren 1545. Virket till takstolarna hade då torkat i två år. Det virke som daterats har således fällt under ett par års tid och den inre murremmen på norra sidan är den som är senast daterad från denna byggnadsperiod. Då hela taket vilar på murremmarna torde takstolarna och övrig taktäckning inte ha kommit på plats förrän tidigast under sommarhalvåret 1545

Virket till de kraftiga bjälkarna på vilka det nuvarande trävalvet sitter visade sig ha fällt omkring 1740. Det är ca 20 år innan det i kyrkans räkenskaper förekommer en uppgift om ”nya valvets byggande”, en åtgärd som hör samman med en omfattande ombyggnad av kyrkan 1760.⁸ Analysen av virket i bjälkarna visar dock att trädet kan ha självdött vilket kan tyda på att trädet har stått kvar i skogen i omkring 20 år innan det kom till användning. Om valvets ombyggnad ska antas ha skett tidigare än 1760-talet går inte säga med säkerhet utifrån dessa prover.

När det gäller frågan om kyrkan har haft ett äldre valv gav analysen av proverna en del svar men också nya frågor. Det går inte att utifrån proverna säga om det funnits något valv redan från 1540-talet. På de inre murremmarna finns urtag som får antas höra samman med ett trävalv äldre än det nuvarande. Tyvärr är det bara i ett av dessa urtag som det finns rester kvar av en bjälke vilken visade sig vara tillverkad av virke fällt under vintern 1714-15. Antingen tyder detta på att valvet tillkom 170 år efter kyrkans uppförande eller så är bjälkens datering ett tecken på att valvet byggts om vid detta tillfälle. Ytterligare en svårighet vid den byggnadshistoriska tolkningen av dateringen är att även virket i den avkapade bjälken synes ha självdött vilket tyder på att den kan ha stått i skogen ytterligare en tid som torrfura för att senare fällas.

⁵ Enligt samtal med Hans Linderson, Lunds universitet, december 2007.

⁶ Till denna tid dateras virket i högben i takstol 3 och 6 samt båda stödbenen på takstol 7. Takstolarnas numrering är räknad från öster.

⁷ Murremmen på södra väggens insida, östra delen; murremmen på norra väggens insida, västra halvan samt murremmen på norra väggens utsida, östra halvan fälldes under vintern 1543-44.

⁸ Boel Almqvist, Kyrkorna i Kyrkås, *Jämten 1974*, Östersund 1974, s 9.

Mitt uppe på dagens valv ligger en lång stock som sträcker sig längs hela valvet från väst till öst. Dateringen av den yttersta årsringen i denna stock är 1713 ± 5 år, dvs. samtida med den lilla bjälken som kan förmodas vara en rest av det äldre valvet. Den långa stocken kan inte ha haft denna placering ursprungligen då valvet den vilar på byggdes om flera årtionden senare. Vilken funktion och placering som den kan ha haft tidigare går inte att avgöra för tillfället. Men även detta träd kan ha självdött på rot vilket öppnar för andra tolkningar.

Bild 3, ovan: Vy mot västra gavelröset.

Bild 4, till höger: Vy mot östra gavelröset. Mot båda röstena sitter snedsträvor som stöder mot en längsgående bjälke ovanpå valvet.

Bild 5, nedan: Den längsgående bjälken är fäst med en dymling ned i valvet som skymtar i bildens nederkant

Bild 6. Vy mot öster vid kyrkans sydöstra hörn. Murkrönet i öster är högre än de övriga väggarna. Murremmarna i bildens nederkant går in i muren och de två takstolarna längst i öster står på var sida om den förhöjda muren. Till vänster skymtar det karnisformade valvet och den kraftiga, profilerade bjälken som valvets träbrädor fästs emot.

Bild 7. Bindbjälke mellan yttre och inre murrem på södra väggen. Bjälken är läst med laxar i ändarna.

Bild 8. På södra murremmen intill knäbocken på takstol nummer 5 sitter en avkapad bjälke som kan antas vara en rest av ett äldre valv i kyrkan.

Bild 9, ovan: Skarv på murremman på långhusets norra vägg. I skarvens vänstra ände har fåglar hackat upp ett större hål.

Bild 10-11, nedan: Västra änden på norra väggens murrem. Änden har profilerats och på norra sidan finns ett kors inskuret.

Sakristia

Kyrkans sakristia är byggd i liggande timmer med släta knutar. Långväggarna består av 9 stockar och gavelväggen¹⁷. Den lägsta syllen ligger i långvägg. Timmerväggen stöter mot långhusets mur och väggen stadgas här av stående följare som fästs mot väggarna med dymlingar. Väggarna är slätbilade med mycket små såtar. Timmerstommen ger ett intryck av att vara relativt oförändrad. Hela bottenvarvet är utbytt och detta avviker kraftigt mot de äldre stockarna med sina utknutar. De ursprungliga knutarna har utformats med en låsning och de har med största sannolikhet inte haft några knutskallar.

Taket vilar på tre takstolar som huggits in i väggbandets ovasida. Takstolarna varierar en aning i utförande. Takstolen mot östra gaveln har en hanbjälke, på den i mitten har det aldrig suttit någon hanbjälke och på takstolen närmast långhuset har hanbjälken tagits bort. Takets rotning har pluggats fast i takstolarna. Rotningens brädor är spräckta och bilade. I sakristian ligger ett hyvlat och spontat trägolv.

Ett fönster med spröjsar sitter på östra gaveln från varv 6 till 10. Invid fönstrets norra sida syns spår i timmerstommen av en äldre gåt som suttit i varven 7-9. Det tyder på att den nuvarande öppningen har förstörats i efterhand. På timmerstockarna syns även grunda inhuggningar och spikhål, sannolikt från ett galler som suttit över den äldre, mindre öppningen. Att sakristian ska ha tillkommit senare än kyrkans långhus har det inte rått någon tvekan om då det dels är en vanlig förändring för äldre kyrkor, dels är öppningen i den östra muren till sakristian mycket oregelbunden vilket tyder på att den inte var planerad vid uppmurningen av kyrkan. Boel Almqvist har antagit att tillbyggnaden av sakristian skedde under slutet av 1600-talet eller senare utifrån jämförelser med andra kyrkor där en motsvarande ombyggnad genomförts.⁹

Provtagning och datering

Proverna i sakristians timmerstomme togs i huvudsak på södra väggen. För att undvika alltför iögonfallande borrhål var det ett begränsat antal stockar som var lämpliga för provtagning. Dateringen av proverna tyder på att virket i konstruktionen är fällt omkring 1670. Två av stockarna uppvisar tecken på att ha självdött varför dateringen får anses som ungefärlig. På en av stockarna är dateringen mer säker och här har trädet fallits sommaren 1672 alternativt vintern 1672-73. Med utgångspunkt från detta kan byggnadsåret för sakristians uppförande endera sättas till 1672 eller 1673.

En stock i norra väggen analyserades och här blev dateringen betydligt senare,

⁹ Almqvist, 1974, s 8.

vintern 1828-29 vilket kan ses som ett tecken på att sakristian vid denna tid genomgått en reparation varvid en eller flera stockar byttes ut.¹⁰

Bild 12 Sakristians nordöstra hörn med de släta knutarna. Bottenvarvet utbytt i sen tid.

Bild 13. Inside av sakristians timmervägg intill fönstret på östra gaveln. Notera spåren efter ett galler(?) som suttit för öppningen innan den förstörades och fönstret sattes in.

Vapenhus

Likt sakristian ska även vapenhuset ha tillkommit senare än långhuset. Detta tar sig ett tydligt uttryck i att vapenhusets mur inte är murad i skift med långhuset. Provtagningen i vapenhusets takkonstruktion följde samma principer som i sakristian vad gäller borrhålens placering varför borrhålen skett på ovsidan av de från golvet fullt synliga bjälkarna.

Analysen av proverna visar att virket har fällts omkring åren 1745-46.

Fällningsåret för södra murremmen kan inte bestämmas exakt men däremot står det klart att virket i hanbjälkarna fälldes vinterhalvåret 1745-46. Ett prov togs i ett av vapenhusets högben och virket i detta fälldes vintern 1746-47.

Framtagningen av virket till vapenhusets takkonstruktion har således pågått under minst två vintrar. Byggnadsarbetet kan ha pågått i flera år men färdigställandet av vapenhusets tak kan inte ha skett förrän sommarhalvåret 1747.

¹⁰ Denna reparation skedde i sådana fall mot slutet av den period som den gamla kyrkan nyttjades som församlingskyrka. Beslutet att bygga en ny kyrka i socknen fattades 1836. Almqvist 1974.

Om den tänkta reparationen av sakristian finns dokumenterad i kyrkans räkenskaper har inte undersökts.

Sammanfattning av dateringar utförda 2007

Före 1543	Äldre takbrädor/rotning återanvända från en äldre byggnad. Huggtekniken, s.k. sprättäljning antyder att de kan vara från en byggnad från före 1350.
Omkring 1 juli 1543	Virke till långhusets takstolar fälls.
Vinter 1543-44	Virke till de kraftiga murremmarna fälls.
Vinter 1544-45	Virke till ytterligare en murrem fälls.
Vinter 1672-73	Virke till sakristian fälls.
1715-1760(?)	Valvet i långhuset byggs om, osäker uppgift.
Vinter 1745-46	Virke till hanbjälkar i vapenhuset fälls.
Vinter 1746-47	Virke till högben i vapenhuset fälls.

Med utgångspunkt i dessa dateringar kan följande byggnadsår för färdigställandet av Kyrkås gamla kyrkas olika delar antas:

Långhuset	–	1545
Sakristian	–	1673
Vapenhuset	–	1747

Diskussion

Dateringen av den nuvarande kyrkans långhus till 1545 kan på ett sätt ses som anmärkningsvärd med tanke på de antaganden som tidigare gjorts kring kyrkans ålder. Men med tanke på att de kyrkor i landskapet som har en liknande utformning, Ragunda och Marby, är uppförda bara ett par decennier tidigare får den nya dateringen ses som rimlig.

Att kyrkans murar skulle kunna vara äldre och att träkonstruktionen ska ha tillkommit senare är inte troligt med tanke på att hela den bärande konstruktionen är samtida. Det kan knappast ses som troligt att alla takstolar, och än mindre de kraftiga murremmarna, skulle ha bytts ut i samband med en tänkt ombyggnad av takkonstruktionen. En jämförelse kan göras med Åre gamla kyrka där de högmedeltida murremmarna och stora delar av takstolarna finns kvar trots att kyrkans takkonstruktion genomgick en stor förändring under 1700-talet. Det var där rationellt att bevara de äldre

delarna då de fortsatt kunde nyttjas. De sprättäljda brädorna på taket i Kyrkåskyrkan tyder på att virke återvänt från en äldre byggnad, men att inget grövre virke återvänt i den bärande konstruktionen kan ses som ett resultat av att virket i de äldre takstolarna inte "räckte till". Kanske var den äldre byggnaden betydligt mindre, eller kan den ha varit av trä?

Att Kyrkås gamla kyrka inte längre i strikt mening kan anses vara medeltida betyder mindre i detta sammanhang. Kyrkobyggnaden kan med denna säkrare datering sättas i relation till förhållanden som rådde i samhället under 1500-talet. Att göra dessa kopplingar ligger inte inom ramarna för denna undersökning men byggnadens tillkomst kan vara ett tecken på ett ekonomiskt uppsving under de första decennierna under 1500-talet, alternativt är det ett tecken på att socknen vid denna tid var tillräckligt stor befolkningsmässigt för att anta utmaningen att uppföra en kyrka i sten.

Uppmättningsritningar utförda sommaren 2007

Uppmättningsritningar utförda sommaren 2007

- Elevation på takstol nummer två uppmättes med våg- och lodlinor i skala 1:50.
- Skissuppmätt plan över södra murkrönet på långhuset som redovisar murremmar, placering av takstolar, bindbjälkar och spår av eventuellt äldre valv i skala 1:50.
- Detalj av bindbjälke inlaxad mellan inre och yttre murrem på södra väggen i skala 1:20.
- Sektion i sakristia mot östra gaveln uppmätt med våg- och lodlinor i skala 1:50.
- Detalj av knutkedja på sakristians nordöstra hörn i skala 1:10.

Förslag till fortsatta undersökningar

- En dokumentation av den återanvända rotningen med spår av sprättäljning. Om möjligt utröna om det på dessa finns spår som kan visa något om den byggnad som de suttit på tidigare, alternativt visa hur takkonstruktionen de ingått i sett ut ursprungligen. Vid 2007 års arbeten togs inga prov från brädorna för datering. Det är oklart om det går att få någon datering från dessa då det kan vara svårt att hitta någon barkkant.
- Vidare undersöka om det går att visa om den nuvarande kyrkan haft ett annat innervalv tidigare. Det finns virke återanvänt som snedsträvor på kyrkvinden. Det är möjligt att en undersökning av dessa kan vara en hjälp att lösa de oklarheter som fortsatt finns kring innertakets tidigare utseende.
- Bättre datering av de ombyggnader som skett på kyrkvinden. Det finns fler bjälkar som tydligt hör samman med ombyggnaden av kyrkan under 1700-talet. De bjälkar som vi tog prover ifrån hade en utpräglad "åldersved" d.v.s. att veden vridit sig kraftigt under trädets sista levnadsår. Det visade sig också att dessa träd sannolikt hade dött på rot vilket omöjliggjorde en säker datering av när träden fälldes. Andra bjälkar som okulärt kan bedömas som samtida med dessa skulle kunna provborras.
- Göra jämförelser med andra salkyrkor i närliggande landskap avseende kyrkornas utformning och datering. De tre salkyrkor som daterats mer noggrant i Jämtland har alla en datering till första halvan av 1500-talet vilket är betydligt senare än vad som antagits tidigare när det gäller kyrkornas ålder. I landskapen som gränsar till Jämtland finns ett flertal salkyrkor där dateringar synes vara gjorda utifrån byggnadernas planform. En identifiering av lämpliga jämförelseobjekt borde göras för att utifrån nya undersökningar kunna förbättra kunskapsläget kring kyrkobygandet under senmedeltid.